

УДК 75.036.4(477)«19/20»

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-2-12>**Іванна ПАВЕЛЬЧУК,**

orcid.org/0000-0002-7471-1679

доктор мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри теорії та історії мистецтва
Національної академії мистецтв і архітектури
(Київ, Україна) ivar Pavelchuk@yahoo.com

МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ В ЗАЛАХ НСХУ «БОГДАН ЗБРИСЬКИЙ: ЖИВОПИС, ГРАФІКА, СКУЛЬПТУРА»

Статтю «Мистецький проект в залах НСХУ: «Богдан Збриський: живопис, графіка, скульптура» присвячено аналізу творчості сучасного львівського митця. У публікації розглядається творчий шлях художника, етапи творчого становлення, творча біографія митця, надається список основних художніх виставок та інформація про основні мистецькі твори періоду 1990–2020-х років. Основну увагу приділено аналізу живописних праць, що експонувалися на персональній виставці художника в залах Національної спілки художників України упродовж 12–21 квітня 2024 року. У сучасному дослідженні піднімаються проблеми творчої еволюції майстра від кінця 1970 – початку 2000-х років.

У статті обґрунтовується специфіка авторського стилю та витoki сюжетного міфотворення. Мета публікації – проаналізувати самотність художньої мови львівського художника Богдана Збриського; визначити специфіку сюжетно-тематичного репертуару; обговорити ключові засади художнього стилеутворення; ознайомити широке коло глядацької аудиторії з оригінальною творчістю сучасного львівського митця; висвітлити та обґрунтувати ключові ідеї творчості; проаналізувати магістральні картини, над якими митець працював останні тридцять років у період доби Незалежності; довести оригінальність мистецького доробку художника; обґрунтувати значення мистецької діяльності в контексті образотворчих традицій сучасного українського мистецтва ХХ–ХХІ століття. Узагальнення результатів наукового дослідження підвело до висновків, що творчість Б. Збриського інспірує традиції символічного напрямку, котрі автор трансформує у сьогодення через інформативні алгоритми у вигляді закодованих меседжів. Приналежність творчого доробку митця до світобачення символізму проєктується візуально через алегоричну мову натяків і недомовленостей, у вигляді схематичних знаків. Художнім образам Б. Збриського властива сугестія витлумачень та багатощаровість змістових трактувань, котрі є питомими засобами напрямку символізм.

Ключові слова: Творча біографія, національна традиція, синтез, живопис, скульптура, символізм, сучасність, алегорія, українське мистецтво.

Ivanna PAVELCHUK,

orcid.org/0000-0002-7471-1679

Doctor of Art History, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Theory and History of Art
Kyiv National Academy of Arts and Architecture
(Kyiv, Ukraine) ivar Pavelchuk@yahoo.com

ART PROJECT IN THE HALLS OF THE NATIONAL UNION OF ARTISTS OF UKRAINE: “BOHDAN ZBRYSKYI: PAINTING, GRAPHICS, SCULPTURE”

The article “Art project in the halls of the National Union of Artists of Ukraine: ‘Bohdan Zbryskiy: painting, graphics, sculpture’” is devoted to the analysis of the contemporary Lviv artist’s works. The publication examines the artist’s creative biography, provides a list of the main art exhibitions and information about the main works of art from the 1990s–2020s. The main attention is focused on analysis of the works of art, which were exhibited at the one-person exhibition in the halls of the National Union of Artists of Ukraine on April 12, 2024. In the modern study, the problems of the master’s creative formation from the end of the 1970s to the beginning of the 2020s are emphasized. The article examines and scientifically substantiates the specific features attributable to the author’s style and the origins of folklore myth-making.

The purpose of the publication is to analyze the artistic style’s identity of the Lviv artist Bohdan Zbryskiy; to determine the specific features of his thematic repertoire; to discuss the key principles of formal styling; to ensure that a wide audience gets to know the Lviv artist’s original works; to highlight and substantiate the key ideas of creativity; to analyze the master paintings, on which the artist had been working for the last thirty years during the period of Independence; to prove the originality of the artist’s creative works; to substantiate the meaning of the artist’s activity in the context of

artistic trends in the Ukrainian art of the 20th–21st centuries. The generalization of the results of the scientific research led to the conclusions that Bohdan Zbryskyi's works inspire traditions associated with the symbolic vector, which the author transforms into the present times through actual informative algorithms in the form of coded messages. The affiliation of the artist's work with the world of symbolism is observed through the allegorical language of hints and understatements, in the form of coded symbols. Artistic images of Bohdan Zbryskyi are characterized by suggestive interpretations as well as multi-layered content interpretations, which are the specific means of symbolism.

Key words: Creative biography, national tradition, synthesis, painting, sculpture, symbolism, modernity, allegory, Ukrainian art.

Постановка проблеми. Публікацію присвячено дослідженню творчості сучасного львівського художника Богдана Збриського. Основну увагу приділено аналізу мистецьких праць, що експонувалися на персональній художній виставці «Богдан Збриський: живопис, графіка, скульптура» у період 12–21 квітня 2024 року в залах Національної спілки художників України. У сучасному дослідженні піднімаються проблеми творчого становлення майстра починаючи від 1970 – початку 2020-х років. У статті досліджується і науково обґрунтовується специфіка авторського стилю та витoki міфотворення.

Аналіз досліджень. Поставлені у цій науковій статті завдання сформулювали когнітивну неоднорідність досліджуваного матеріалу, що в свою чергу зумовило розширення джерельної бази дослідження, до якої увійшли: емпіричні матеріали, зокрема картини художника, фотоматеріали з персональної виставки, інтерв'ю з Б. Збриського (Збриський, 2024: 12); наукові теорії, що висвітлюють проблеми становлення українського мистецтва межі ХІХ–ХХ століття (Борн, 1932: 2–4), в тому числі останнього періоду (Павельчук, 2020: 1–262); літературні видання, присвячені проблемам регіонального становлення українського образотворчого мистецтва ХХ століття (Білокінь, 1997; Гирич, 2014); література, присвячена теорії трансцендентального ідеалізму (Шеллінг, 1966); статті, в яких висвітлено проблеми художнього синтезу (Павельчук, 2016: 37–44); статті, присвячені впливу соціокультурних процесів на формування суспільної думки в добу Незалежності (Блудов, 2020; Голубець, 2011).

Поглиблену увагу приділено опрацюванню актуальних досліджень українських викладачів-практиків, опублікованих у виданнях, що включені до наукометричних баз Web of Science. Зокрема, для обговорення проблем у жанрі краєвиду, що сьогодні глобалізуються у річищі екологічних проблем культури, виявилися корисними тези наукової статті «Environmental-constructional foundations: Humanitarian and art education in Ukraine», написаної у співавторстві (Barna, Smyrna, Lehenkiy, Stefiuk, Yaroshovets, Pavelchuk, 2021).

Мета статті – проаналізувати творчий доробок Б. Збриського періоду 1990–2020-х років. Поставлена у дослідженні мета зумовила вирішення низки завдань: класифікувати тематичний репертуар; визначити ключові засади формального стилотворення; обґрунтувати ключові ідеї творчості; проаналізувати основні художні образи, створені у період доби Незалежності; довести оригінальність мистецького доробку художника в контексті образотворчих тенденцій українського мистецтва ХХ–ХХІ століття; ознайомити широке коло глядацької аудиторії з оригінальною творчістю львівського митця.

Виклад основного матеріалу. Дванадцятого квітня 2024 року в Центральному будинку художників України відкрився ретроспективний мистецький проект «Богдан Збриський: живопис, графіка, скульптура» (Іл. 1). У п'яти експозиційних залах НСХУ автор презентував огляду публіки сорок шість живописних полотен, що гармонійно доповнювалися експозицією з восьми скульптурних творів. Простір експозиції задумувався львівським художником як своєрідний творчий звіт до восьмидесятилітнього ювілею майстра (Збриський, 2024: 1). Художня експозиція стала культурною подією в мистецькому житті столиці.

Іл. 1. Плакат персональної виставки «Богдан Збриський: живопис, графіка, скульптура»

З творчої біографії митця відомо, що Богдан Збриський народився на Тернопільщині, у мальовничому селищі Коцюбинчики Чортківського району. Творче становлення митця припало на межу 1960–1970-х років. На цьому етапі української історії почався затяжний період так званого брежнєвського застою (1964–1982), під час якого відбувся реванш стосовно нетривалих демократичних завоювань «хрущовської відлиги» (друга половина 1950 – початок 1960-х).

Адаптувавшись до інформаційного голоду та політичної цензури, властивих для політики культурної самоізоляції СРСР, плеяда семидесятників звернулася до езопової мови закодованих натяків. Дефіцит візуальної інформації про актуальні мистецькі тенденції та виставки за кордоном компенсувався розкутою творчою уявою українських модерністів, які активно цікавилися екзотичними релігійними віруваннями, вивчали тексти прадавніх манускриптів, знайомилися з теософськими віровченнями, обговорювати нові відкриття у космосі. Підґрунтям для формування сучасних сюжетів послужили найпрогресивніші наукові теорії ХХ століття.

Дефіцит актуальної інформації із-за кордону компенсувався процесом інтелектуального міфотворення, сприяючи розвитку «космізму», проєкціями якого може слугувати міфологема про Фрипулію Ф. Титянича (здійснена засобами хеппенінга), або живописні твори Б. Збриського: «Енергія» (2013), «Космос» (2019), «Народження Нового Світу» (2022). Актуальною базою мистецького натхнення ставали вільні інтерпретації законів еквівалентності маси та енергії; ідеї про перетворення біосфери В. Вернадського (1944), тощо. Долучення до наукового дискурсу засобами мистецтва не вимагало поглиблених наукових знань і забезпечувало модерніста іміджом ерудита. Названі тенденції акумулювалися в процесі творчого становлення Б. Збриського.

Середню художню освіту майбутній художник здобув у Львівському училищі прикладного мистецтва імені І. Труша (1961–1971). Після отримання диплому вступив на скульптурну фабрику, де працював карбувальником монументальних творів. Того самого 1971 року Б. Збриського зараховано до Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва за спеціальністю художня кераміка, де він навчався до 1977 року.

Упродовж 1973–1976-х років Б. Збриський працював у будинку культури; водночас від 1976 до 1990 років співпрацював з Львівським художньо-оформлювальним комбінатом, де виконував

монументально-декоративні розписи, створював скульптурну пластику, займався декоративним оформленням інтер'єрів. 1955 року Б. Збриський був запрошений на викладацьку роботу до Львівського державного коледжу І. Труша викладачем скульптури. Наприкінці 1990-х художник створив низку монументальних скульптур: «Пам'ятний знак до 600-річчя заснування села Мокторин»; фігуративну композицію з двох скульптур для оздоблення церкви у селі Суходіл Рожнятівського району; скульптурну композицію для оздоблення інтер'єру ресторану «Ніагара» (Збриський, 2024: 4).

Від початку 1990-х років Б. Збриський активно виставляється в українських виставкових проєктах, серед яких можна згадати: гуртову виставку в Історичному музеї у Львові (1992); художню виставку в обласній філармонії (1999); виставку, присвячену 135-літтю ЛДКДУМ ім. Труша у Палаці мистецтв (2011); ювілейну художню виставку ЛСДУ у Палаці мистецтв (2013); міжнародні виставки «Осінній салон» у Палаці мистецтв (2015, 2017, 2021); міжнародну виставку «Весняний салон» у Палаці мистецтв (2021).

Виставкова діяльність митця активізувалася у декаду 1990–2000-х років, коли утопічна система радянської субкультури дійшла своєї історичної кризи. Художні ідеї цього періоду узагальнилися в серії живописних творів Збриського, яку автор метафорично назвав «На струнах Неба і землі» (Збриський, 2024: 5–7). У період 2000–2020-х майстром були створені живописні маніфести, в яких об'ємно розкривалося авторське кредо митця. Саме ці художні образи були презентовані київській публіці у просторі виставкового залу НСХУ в квітні 2024 року.

У першому залі було представлено п'ять символічних творів, що створювали монументальне враження. Смісловий простір експозиції визначив живописний триптих «Радіє земля» (2019, Іл. 2), створений у вигляді декоративного панно в дусі фольклорно-етнографічних традицій. Для акцентування враження на питомих рисах національної ідентичності митець використав контраст синього та жовтого кольорів як символів національної державності. Самобутність української тематики пролонгується у картинах «Захисти» (2014) та «Затока» (2018).

Автор в інтерв'ю згадував, що символічний сюжет «Захисти» (2014, Іл. 3) він почав опрацьовувати напередодні Помаранчевої революції 2014 року (Збриський, 2024: 8). Горизонтальну площину полотна напружено розтинає діагональна лінія обрію. Між стихією неба та

Іл. 2. Б. Збриський триптих «Радіє земля» (2019)

Іл. 3. Б. Збриський «Захисти» (2014)

землі проривається нестримна стихія гуцульського наступу. Як відомо, образ гуцула, скажімо Довбуша, символізує у народних легендах лицаря української вольності. Змістове напруження побудоване на сполученні триєдиного пориву стихій: матеріально-земної, нематеріальної-небесної та незламної людської волі.

Вільні емоційні асоціації, котрі митець сприймає з щоденного життя, стали імпульсом творчості. Тож авторська міфологія будувалася на синтезі емпіричних вражень з узагальненими спогадами про побачене. У сюжеті «Захисти» стан політичного конфлікту підкреслюється хроматичним контрастом червоного до чорного, що поглиблює емоційно-драматичне звучання художнього образу через символічне сприйняття природи барв.

У творі «Затока» (2018, Іл. 4) засобами алегоричних натяків розповідається про символи християнства у вигляді напівказкової Риби, що пливе у просторі історико-космічних потоків у нову добу Водоля (Збриський, 2024: 9). Художній задум полягає у віддзеркаленні перехідного стану, який на даному історичному етапі переживає Україна.

Іл. 4. Б. Збриський «Затока» (2014)

Інтелектуальну метафору Світу розуму художник інтерпретує через яскраві жовті кольороструктури. Натомість Світ духу образно змальовано синіми кадмієвими переливами барв.

Експозицію другого залу визначили три метафоричні портрети: автопортрет «Я – частинка» (2000), «Мати» (2012, Іл. 5), «Портрет сина» (2020), що органічно доповнювалися тематичними сюжетами «Місто Світла» (2002) та «Народження Нового Світу» (2022). Можна помітити, що автопортрет митця фізіономічно нагадує образ Тараса Григоровича Шевченка, який є незмінним Символом українства. Головний герой – художник, зображений на тлі космічного неба. За його спиною у плинному русі Планети. Митець тримає в руці палітру з пензлем, що символізують його призначення у Всесвіті. Живописне рішення твору нагадує декоративний гобелен. Створений образ відзначається цілісністю композиції, позначений масштабністю

Іл. 5. Б. Збриський «Мати» (2012)

культуротворчих задумів. На другому портреті змальовано героїчно загиблого сина художника Ростислава, який у 2022 році віддав своє молоде життя, захищаючи українську націю у лавах ЗСУ.

Третій образ – це портрет матері художника в українському національному строї, намальований з старої світлини, на якій мама ще була молодою. Ключовим акцентом портрету є наголос на голові героїні, прикрашеної символічним німбом у вигляді вінка з троянд. Вертикальну композицію портрету автор декорує по боках оздобленням у вигляді фрагментів народного ліжника. Протиставлення чорної гами тонів хроматичним барвам натякає на те, що образ писався з старої чорнобілої світлини.

У третьому залі представлено сімнадцять живописних творів, серед яких масштабні портрети і тематичні композиції, присвячені темі української історії та культури. З-поміж оригінальних сюжетів можна виокремити: живописний краєвид «Львівська Осінь» (1978, Іл. 6), який писався автором ще на початку творчого шляху; портрет Лесі Українки, що називається «Досвітні вогні» (2000); портрет «Легень Карпат», в якому узагальнено фольклорний архетип національного героя у вигляді легендарного народного захисника Довбуша (2001); три краєвиди-асоціації «Гук», «Проміння сонця буде гори», «Перед сходом», – усі створені 2013 року; та сім композицій-метафор, концептуально побудованих на темі мистецького пророцтва у художній творчості: «Ті що зійшли з небес» (2002); «Тут вже зібралися сили небесні на священний бій» (2014); «Сонце оповите темрявою» (2015), «Енергія» (2016), «Вісники» (2017), «Через вогонь» (2019), «Народження нового Світу» (2022).

Серед названих образів увагу глядацької аудиторії найбільше привертала неоромантичні кра-

євиди-асоціації: «Гук», «Проміння сонця буде гори», «Перед сходом», «Сонце оповите темрявою», в яких інспіровано ліричний образ української природи. Нестандартно виділяється вертикальна композиція ландшафту «Гук» (2013, іл. 7), на якій змальовано вигляд на карпатський водоспад. За художнім задумом Б. Збриський протиставляє духовну велич неосяжних стихій Неба і Води матеріальній стихії Землі (Збриський, 2024: 9).

На дальньому плані пейзажної перспективи виображується монолітний силует старого карпатського лісу у вигляді символічного зеленого купола. Така лаконічна інтерпретація дерев надає сюжету відчуття урочистої та безроздільної соборності української Природи. В очікуванні прийдешньої ночі, гострокутні верхів'я оксамитових дерев оповиті тишею передвечірньої пори. Цей стан умиротвореної дрімоти контрастує зі станом гучної поривчастої енергії, що енергійно виривається назовні з крижаної гірської води на першому плані. Динаміка зростає із глибочині краєвиду, бігцем перекочуючись на глядача гострокутними контурами крижаних потоків. Складається невільне враження, що гомінкі крижані потоки прагнуть вирватися за край полотна. Вишуканий колорит побудовано на злагодженому підпорядкуванні відтінків смарагдового зеленого, що гармонійно підібрані до переливів кобальту синього та фіолетового.

У цьому художньому образі жанр краєвиду інтерпретується Б. Збриським як портрет Карпат. Побачені з природи враження від природи узагальнюються у творчій уяві та ідеалізуються. Привертає ставлення українського художника до Природи як до живої і одухотвореної істоти, що апелює до мистецьких традицій паризького ар нуво останньої чверті XIX століття: «Аналогічне

Іл. 6. Б. Збриський «Львівська осінь» (1978)

Іл. 7. Б. Збриський «Гук» (2013)

ставлення до дерева як до живої істоти німецький історик мистецтв З. Віхманн зауважив у практиці В. ван Гога, який сприйняв ідеї «одухотворення» природи від японської культури» (Павельчук, 2020: 83, 152)

Тенденція одухотворення краєвиду суголосна з більш глобальною темою сакралізації української природи. У другій половині ХХ століття цю традицію, популярну серед новаторів паризького ар нуво, сприйняли послідовники великого Альберта Ерделі, який увійшов в історію мистецтва як фундатор Закарпатської школи живопису (Павельчук, 2020: 326-336). Тема сакралізації української природи інспірована в метафоричних краєвидах-враженнях Ернеста Кондратовича («Вид на Чорногору взимку», 1965), Гаврила Глюка («Велич Карпат», 1979) та Олега Гарагонича («На Верховині, 1989»).

Із творчої біографії Альберта Ерделі дізнаємось: «Період творчості А. Ерделі у французькій мистецькій колонії села Гаржілесс став прелюдією для подальшого розвитку ідей сезаннізму в його живописі, позаяк після повернення додому А. Ерделі вже був остаточно переконаний, «що вершиною живопису є творчість Сезанна» (Павельчук, 2020: 327). Специфічні обставини формування сучасних живописних традицій в образотворчому мистецтві Закарпаття проливають світло на траєкторію поширення згаданого засобу експресії в практику сучасного львівського художника Б. Збриського.

До експозиції четвертого залу увійшли десять масштабних картин: «З погляду віків» (2003), «Я – дорога» (2000), триптих «Дослідження» (2019, іл. 8), «Космос» (2018), «Сходження» (2018), дип-

тих «Гора Мегіро» (2022), «Об'єднання галактики» (2019), «Потік» (2012), «Надвечір'я» (2016).

Серед згаданих образів увагу привертає монументальний портрет-метафора «З погляду віків» (2003, іл. 9), присвячений пам'яті Олени Іванівни Реріх (1879–1955). Дружина М. Реріха увійшла в історію світової культури як езотеричний філософ, письменниця та громадська діячка. Як відомо, на підґрунті багаторічних щоденникових записів О. Реріх було видано серію її теософських праць 1924–1937-х років, серед яких найбільше визнання дістала «Жива Етика» або Агні-йога. Це релігійно-філософське вчення про енергетичну структуру Всесвіту; про земне життя людини і проблему реінкарнації її душі; про духовні завдання людства у ході природного розвитку космічного Всесвіту.

У інтерв'ю Б. Збриський повідомив, що ключові гасла філософського вчення, викладені О. Реріх в Агні-йога, справили враження на формування його творчого світогляду, рефлекторно позначившись на виборі сюжетно-тематичного репертуару (Збриський, 2024: 10). Зачарованість Б. Збриського містичними вченнями, таємними знаннями та легендами про Великих Вчителів відчувається безпосередньо через метафоричні назви його картин: «Темні сили і Світлі сили», «Місто Світла», «Народження Нового Світу», які нагадують візуальні манускрипти «Живої Етики» О. Реріх: «Світ Вогнений», «Надземне», тощо. Роками надихаючись релігійно-філософськими ідеями подружжя Олени та М. Реріхів, український митець поглиблював власний інтелектуально-культурний потенціал (Збриський, 2024: 10–11).

Інтерпретацію образу «З погляду віків» можна пов'язати з традиціями парадного портрету. Ліво-

Іл. 8. Б. Збриський. Триптих «Дослідження» (2019).
Центральна композиція

Іл. 9. Б. Збриський на тлі портрету
«З погляду віків» (2003)

руч від оптичного центру композиції представлено героїню О. Реріх, за спиною якою звільна пливають Галактики. Позачасова космічна перспектива, що звідусіль огортає постать О. Реріх, слугує настроєвим тлом художнього задуму. Засіб асоціативної аналогії підкреслює значення духовного вчення видатної портретованої, глобалізуючи її внесок у розвиток людської цивілізації. Зображуючи земну жінку на тлі позачасового Всесвіту, Б. Збриський масштабує символічне значення її просвітницької діяльності. У цьому засобі алегоричної подібності присутні інтенції ідеалізації, властиві для символічного світобачення загалом.

Яскравим хроматичним акцентом вирізується лаконічний жіночий силует в червоній сукні, символізуючи перемогу віри і розуму над позачасовим хаосом космічного небуття. Червоний силует емоційно-зарядженої живої фігури подається у силовій протидії до Світу байдужого Космосу. Протиставлення живого-матеріального до позачасового-духовного реалізується через контраст двох основних кольорів: червоного і синього. Розробляючи концептуально-образний алгоритм портрету, автор синтезує об'єктивну історичну інформацію про реальну особу з суб'єктивними містично-загадковими атрибутами її духовного Світу, створеними фантазією художника виключно в уяві. Вживаючи художній синтез Б. Збриський поєднує історичну правду і міфічну вигадку, об'єктивуючи інформативні інструменти комунікації з глядачем. Таким чином простір твору умоглядно розширюється і спостерігач може «додумувати» сюжет, тобто опосередковано брати участь у творчому процесі (Barna, Smyrna, Lehenkiy, Stefiuk, Yaroshovets, Pavelchuk, 2021: 135–136).

Квінтесенція творчого задуму трансформується сучасним українським художником в сугестивний асоціативний меседж, який сприймається суб'єктивно. Водночас, протиставлення мікрокосму Особистості безсторонньому Всесвіту можна витлумачити як алегоричне протистояння індивіда соціуму. У напівказковій інтерпретації сюжету митець мовби набуває надзвичайні можливості, що дозволяють здолати конфлікт засобами художнього міфотворення. Тобто творчість художника перетворюється на інструмент, яким можна виправити недосконалу дійсність. Специфіка цього мистецького бачення починається від

чарівних можливостей Вагнірівського вчення про «Gesamtkunstwerk»: «...на підставі художньо-міфологічних шукань Вагнера з'ясована особлива функція Gesamtkunstwerk як специфічної парадигми перетворення соціального світоустрою» (Павельчук, 2016: 41).

Аналіз художнього змісту «З погляду віків» демонструє духовну спорідненість мистецького досвіду сучасного українського митця з теорією трансцендентального ідеалізму німецького філософа Фрідріха Вільгельма Йозефа фон Шеллінга (1775–1854), який дійшов висновку: «Конструювати мистецтво – це означає визначити його місце в універсумі. Визначення цього місця і є єдина дефініція мистецтва» (Павельчук, 2016: 40). Філософські переконання Ф. Шеллінга, висвітлені в праці «Філософія Мистецтва» (Шеллінг, 1966: 72) не втратили актуальності та можуть слугувати творчим кредо сучасного митця Б. Збриського.

Експозицію п'ятого фінального залу визначили тематичні композиції, в яких акумулювалися містико-релігійні медитації сучасного митця, прикладом «Архангел Михаїл» (1995) або «Відкрилося небо» (2013). Дослідження цієї сторінки творчої діяльності Б. Збриського не було метою цієї публікації та потребує на окреме ґрунтовне дослідження, збагачене новими фактами.

Висновки. Підсумовуючи результати мистецтвознавчого аналізу живописного доробку Б. Збриського періоду 1990–2020-х років, можемо констатувати, що творчість Б. Збриського інспірує традиції символічного напрямку, котрі автор трансформує у сьогодення через актуальні інформативні алгоритми у вигляді закодованих меседжів. У результаті дослідження було з'ясовано, що джерелом творчого натхнення митця виявилися традиції українського фольклору, гармонійно поєднані з ідеалістичними теоріями європейської філософії XVIII–XIX століття та теософським вченням Агні-йога, які автор адаптував на українське підґрунтя. Приналежність творчого доробку митця до світобачення символізму проектується візуально через алегоричну мову натяків і недомовленостей, у вигляді закодованих символів. Художнім образам Б. Збриського властива сугестія витлумачень та багатозначність змістових трактувань, котрі є питомими засобами напрямку символізм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білокінь С. Механізми нищення культури українців. *Артанія*. 1997. № 3. С. 15–17.
2. Блудов А. В. Особливості концептуального підходу сучасних українських художників в жанрі міського пейзажу. *Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці*. 2020. Вип. (29). С. 22–29. DOI: <https://doi.org/10.33838/naoma.29.2020.22-29>

3. Борн В. Українське мистецтво і культура. Мета: Література. Мистецтво. Наука : дод. до газети. Львів, 1932. № 9. С. 2–4.
4. Гирич І. Українські інтелектуали і політична окремішність (середина XIX – початок XX ст. Київ: Український письменник, 2014. 494 с.
5. Голубець О. Українське мистецтво XX століття: проблеми національної ідентифікації. Артанія. 2011. № 2. С. 3–11.
6. Збриський Б. Інтерв'ю з художником Б. Збриським [Рукопис] / бесіду вела І. Павельчук. Київ, 2024. 12 с.
7. Павельчук І. А. Ідея синтезу мистецтв як історико-культурне підґрунтя концептуальних засад постімпресіонізму. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2016. № 5. С. 37–44.
8. Павельчук І. А. Постімпресіонізм в українському живописі XX – початку XXI століття : історичні витoki, джерела інспірацій, специфіка розвитку : дис. ... д-ра мист. : 17.00.05. Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2020. 878. с. URL: https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/specrada/Dusertacii/2020/november2020/IVA_Doctor.pdf (дата зверення : 11.03.2024).
9. Шеллінг Ф. Філософія мистецтв / [пер. з нім. П. С. Попової]. Київ, 1966. 487 с.
10. Environmental-constructural foundations: Humanitarian and art education in Ukraine / N. Barna, L. Smyrna, Y. Lehenkiy, R. Stefuk, T. Yaroshovets, I. Pavelchuk. *AD ALTA*. 2021. Vol. 11, Issue 1 [Special issue XVIII]. P. 134–137. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110118/papers/A_22.pdf (дата зверення : 11.03.2024).

REFERENCES

1. Bilokin S. (1997). Mekhanizmy nyschennia kultury ukrainsiv. [Mechanisms of destruction of Ukrainian culture] *Artania – Artania*, 3, 15–17 [in Ukrainian].
2. Bludov A. V. (2020). Osoblyvosti kontseptualnogo pidkhodu suchasnykh ukrainskykh khudozhnykiv v zhanri miskoho peizazhu. [Features of the conceptual approach of contemporary Ukrainian artists in the genre of urban landscape] *Ukrainska akademiia mystetstva. Doslidnytski ta naukovo-metodychni pratsi National Academy of Visual Arts and Architecture – Research and methodological works*, 29, 22–29. doi: <https://doi.org/10.33838/naoma.29.2020.22-29> [in Ukrainian].
3. Born V. (1932). Ukrainske mystetstvo i kultura. [Ukrainian art and culture] *Meta: Literatura. Mystetstvo. Nauka – Purpose: Literature. Art. Science [Supplement to the newspaper]*, 9, p. 2–4 [in Ukrainian].
4. Hyrych I. (2014). Ukrainski intelektuali i politychna okremishnist (seredyna XIX – pochatok XX st. [Ukrainian intellectuals and political separateness (middle of the 19th – beginning of the 20th centuries)]. *Kyiv: Ukrainskyi pysmennyk* [in Ukrainian].
5. Holubets O. (2011). Ukrainske mystetstvo XX stolittia: problemy natsionalnoi identyfikatsii. [Ukrainian art of the 20th century: problems of national identification]. *Artania – Artania*, 2, 3–11 [in Ukrainian].
6. Zbryskyi B., Pavelchuk I. (2024) Interv'iu z khudozhnykom B. Zbryskym. [Interview with the artist B. Zbriskyi] [Manuskript]. *Kyiv* [in Ukrainian].
7. Pavelchuk I. A. (2016). Ideia syntezu mystetstv yak istoryko-kulturne pidgruntia kontseptualnykh zasad postimpresionizmu. [The idea of synthesis of arts as historical and cultural background of the conceptual principles of Post-Impressionism] *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dizainu i mystetstv – Bulletin of Kharkiv State Academy of designs and arts*, 5, 37–44 [in Ukrainian].
8. Pavelchuk I. A. (2020). Postimpresionizm v ukrainskomu zhyvopysi XX – pochatku XXI stolittia : istorychni vytoky, dzherela inspiratsii, spetsyfika rozvytku. [Post-impressionism in Ukrainian painting of the XX – beginning of XXI centuries: Historical origins, sources of inspirations, specifics of development] (PhD dissertation, Lviv National Academy of Arts). *Lviv*. URL: https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/specrada/Dusertacii/2020/november2020/IVA_Doctor.pdf [in Ukrainian].
9. Schelling F. (1966). *Filosofia mystetstv*. [Philosophie der Kunst]. *Kyiv* [in Ukrainian].
10. Barna N., Smyrna L., Lehenkiy Y., Stefuk R., Yaroshovets T., Pavelchuk I. (2021). Environmental-constructural foundations: Humanitarian and art education in Ukraine. *AD ALTA*, 11(1), 134–137. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110118/papers/A_22.pdf.